

Sygn. akt VII U 207/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lipca 2016 r. w Warszawie

sprawy R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania R. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 3 listopada 2015 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

R. G. w dniu 21 grudnia 2015 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od ww. decyzji organu rentowego z dnia 3 listopada 2015 r., znak: (...). Ubezpieczona podniosła, że ww. decyzja narusza art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że pobrane przez nią świadczenie było nienależne, podczas gdy nigdy nie została ona pouczona przez organ rentowy o braku prawa oraz o konsekwencjach pobrania świadczeń nienależnych. W związku z powyższym odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez ustalenie, iż świadczenie, które pobrała w spornym okresie, nie jest nienależne (k. 2-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w dniu 20 stycznia 2016 r. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy powołując się na art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że w niniejszej sprawie ubezpieczona została poinformowana o braku prawa do pobierania świadczenia w przypadku osiągnięcia przychodów. Zdaniem organu rentowego powyższe wynika z informacji zawartej we wniosku o rentę oraz z pouczenia zawartego w decyzji o przyznaniu renty z dnia 5 lipca 2010. Ponadto organ rentowy wskazał, że ubezpieczonej były już wydawane decyzje o rozliczeniu renty z tytułu niezdolności do prac w związku z osiągniętym przychodem

(k. 5 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca w dniu 9 czerwca 2010 r. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (k. 1 a. r.).

W dniu 5 lipca 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję znak: (...), na mocy której przyznano R. G. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 27 maja 2010 r. do dnia 31 maja 2011 r. (k. 51-52 a. r.).

W kolejnych decyzjach organ rentowy ponownie ustalił ubezpieczonej prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalsze okresy. Odwołująca miała ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 31 maja 2016 r. (k. 95, 115 i 185 a. r.).

Odwołująca uzyskała następujący przychód za 2014 r.: 4747,30 złotych w styczniu, 4313,12 złotych w lutym, 4775,24 złotych w marcu, 4621,20 złotych w kwietniu, 4775,24 złotych w maju, 2959,68 złotych w czerwcu, 2247,60 złotych w lipcu, 2247,60 złotych w sierpniu, 2247,60 złotych we wrześniu, 9365,00 złotych w październiku, 9365,00 złotych w listopadzie oraz 9365,00 złotych w grudniu (okoliczność bezsporna).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 3 listopada 2015 r., znak: (...) o miesięcznym rozliczeniu renty i o zwrocie świadczeń po wpłacie na FUS. Organ rentowy wskazał, że łączny przychód osiągnięty przez odwołującą uzasadniał zmniejszenie albo zawieszenie świadczenia łącznie o 4256,39 złotych. Po dokonaniu rozliczenia za 2014 r., organ rentowy ustalił, że ubezpieczona pobrała nienależnie świadczenie w kwocie 4256,39 złotych. W rozdzieleniu na poszczególne miesiące, wysokość otrzymywanej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przez odwołującą podlegała zmniejszeniu za 2014 r. odpowiednio: w styczniu o 411,87 złotych, w lutym 411,87 złotych, w marcu 418,46 złotych, w kwietniu 418,46 złotych, w maju 418,46 złotych, w czerwcu 232,88 złotych, w październiku 648,13 złotych, w listopadzie 648,13 złotych i w grudniu 648,13 złotych (k. 261 a. r.).

Organ rentowy w sposób należyty pouczył ubezpieczoną o braku prawa do pobierania świadczenia w przypadku osiągania przez nią dochodów. Wniosek ten Sąd wywiódł z informacji zawartej we wniosku o rentę oraz z pouczenia zawartego w decyzji o przyznaniu renty z dnia 5 lipca 2010 r. (k. 4 a. r. pkt 11 i 12 i k. 51 pkt VI-VIII a. r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie R. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 3 listopada 2015 r., znak: (...) jest nie zasadne i z tego względu zasługuje na oddalenie.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j. t.) zwanej dalej „ustawą”, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

- świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Stosownie zaś do treści art. 104 ust. 1 ustawy, prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust.

2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy.

W myśl art. 104 ust. 2 i 6 ustawy, za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3.

Za przychód, o którym mowa w ust. 1, uważa się również kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, i kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego.

W świetle art. 104 ust. 4 ustawy, przepisy 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu.

W niniejszej sprawie zastosowanie znajdują również przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz. U. z 1992 r. Nr 58, poz. 290 ze zm.) zwanego dalej „rozporządzeniem”. Zgodnie z § 7 ust. 1 tego rozporządzenia organ rentowy ustala łączną kwotę dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego i porównuje go z sumą kwot obliczonych od kwoty bazowej dla kolejnych miesięcy tego roku kalendarzowego:

- 1) wskaźnikiem 60%, zwaną dalej "niższą kwotą graniczną dochodu",
- 2) wskaźnikiem 120%, zwaną dalej "wyższą kwotą graniczną dochodu".

Stosownie zaś do treści § 8 ust. 2 rozporządzenia, jeżeli łączna kwota dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego przekroczyła niższą kwotę graniczną, organ rentowy ustala:

1. że dochód osiągnięty przez emeryta lub rencistę uzasadniał:
 - a) zmniejszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód nie przekroczył wyższej kwoty granicznej dochodu,
 - b) zawieszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód przekroczył wyższą kwotę graniczną dochodu,
2. kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczeń, która podlega zwrotowi.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia

19 listopada 2014 r. w sprawie granicznych kwot przychodu dla 2014 r. stosowanych przy zawieszeniu albo zmniejszeniu emerytur i rent (M. P. z 2014 r., poz. 1128) na podstawie art. 104 ust. 10 pkt 2 ustawy ogłasza się, że kwoty graniczne przychodu dla 2014 r. wynoszą odpowiednio:

1) 31 822,80 zł - co stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 70% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości:

-2556,20 zł - od 1 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r.,

-2676,40 zł - od 1 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r.,

-2726,80 zł - od 1 czerwca 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.,

-2618,00 zł - od 1 września 2014 r. do 30 listopada 2014 r.,

-2646,80 zł - od 1 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.;

2) 59 099,00 zł - co stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 130% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości:

-4747,30 zł - od 1 stycznia 2014 r. do 28 lutego 2014 r.,

-4970,40 zł - od 1 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r.,

-5063,90 zł - od 1 czerwca 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.,

-4862,00 zł - od 1 września 2014 r. do 30 listopada 2014 r.,

-4915,50 zł - od 1 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

W niniejszej sprawie osią sporu było ustalenie, czy ubezpieczona została pouczona o treści art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy i co za tym idzie, czy była zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 4256,30 zł za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.

Z powołanych przez Sąd przepisów jasno wynika, że osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w tym rozumieniu uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania; świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia. Po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że ubezpieczona aż dwukrotnie została pouczona o treści ww. przepisie w dokumentach takich jak, informacja zawarta we wniosku o rentę oraz w pouczeniu zawartym w decyzji o przyznaniu renty z dnia 5 lipca 2010 r. Fakt pouczenia ubezpieczonej przez organ rentowy pozostaje dla Sądu oczywisty i jednoznaczny.

Mając na uwadze powyższe, nie ulega wątpliwości, że odwołująca z pewnością zdawała sobie sprawę, iż w razie spełnienia się przesłanek z ww. przepisu, tj. osiągnięcia przychodu określonego w Komunikacie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia

19 listopada 2014 r. w sprawie granicznych kwot przychodu dla 2014 r. stosowanych przy zawieszeniu albo zmniejszeniu emerytur i rent, będzie zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych przez nią świadczeń.

Sąd doszedł do przekonania, że wobec znajdujących się pouczeń w aktach rentowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo zastosował obowiązujące przepisy prawne.

W niniejszej sprawie odwołująca nie podnosiła kwestii związanych z nieprawidłowym naliczeniem przez organ rentowy jej rocznego przychodu osiągniętego w 2014 r. oraz ogólnej kwoty będącej świadczeniem nienależnie pobranym, zatem Sąd potraktował te okoliczności za bezsporne. W związku z tym Są zważył, że R. G. pobrała nienależnie w 2014 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie 4256,30 złotych i jest zobowiązana do jej zwrotu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów orzekł, jak w sentencji.